

BISERICA BUNAVESTIRE

RELAȚII

-ghid de studiu-

2018

INTRODUCERE

Începem în această toamnă o serie pe care o intitulăm generic “relații” deoarece acest subiect este, nu doar foarte important în Scriptura, ci și pentru că viața noastră, inclusiv viața noastră spirituală este definită de calitatea relațiilor noastre. Mai mult, trăim într-o lume în care se clamează importanța și calitatea relațiilor, dar de fapt confuzia și falimentul relațiilor umane sunt vizibile la tot pasul. Are Scriptura ceva de spus? Este revelația în Cuvânt edificatoarea pentru noi astăzi, în ce privește relațiile noastre? E interesat Dumnezeu de relațiile noastre? Noi credem ca la aceste întrebări răspunsul este “da”.

Ne vom concentra în aceasta serie pe două categorii de relații: relația între soți și relația cu copiii. Veți întreba: Este acest accent de interes pentru toată biserica? Răspunsul este afirmativ, din următoarele motive:

- putem învăța pentru a ști să îi ajutăm pe cei din jurul nostru. A sfătui pe cineva la momentul potrivit este un privilegiu și o îndatorire.
- multe caracteristici ale relațiilor între soți sunt foarte relevante și în alte relații. De exemplu, în relațiile de prietenie - a fi fidel unui prieten, în relațiile de familie - a sprijini un părinte singur, etc.
- învățăm pentru a ne pregăti pentru momentul când vom fi puși în situația concretă. Este mult mai bine să înveți să fii părinte chiar înainte să ai copii, decât să realizezi, când e prea târziu, cum ar fi trebuit să faci. A învăța ce este important în relațiile dintre soți este de mare valoare și pentru cei care nu sunt căsătoriți deoarece se vor putea pregăti și vor învăța din experiența altora.

Dorim mult să fim de ajutor și în situații de multe ori neglijate cum ar fi parinți singuri, părinți cu copii “problemă”, etc. Chiar dacă vom încerca să sugerăm în situațiile relevante ce învață Scriptura, este nevoie de deschidere și înțelepciune la nivelul fiecărui grup pentru a putea sprijini și aplica în mod concret nevoilor celor care participă. Vom pleca însă de la realitatea că adevarata împlinire a fiecărui om este în Dumnezeu și că aici suntem încă în așteptarea a “ceea ce este desăvârșit”.

În anumite situații este important să țineți cont și de sprijinul pastoral și de consiliere la nivelul bisericii. Este o resursă foarte importantă. Nu lăsați ca problemele nerezolvate din relațiile voastre să fie rezolvate de timp. Acest lucru nu se va întâmpla.

Privind ținta la Hristos și știind că El ne-a iubit până la capăt, avem speranța dar și puterea să aducem relațiile noastre mai aproape de ceea ce vrea Domnul.

DUMNEZEU ȘI RELAȚIILE UMANE

Ne propunem în această lecție să înțelegem că pentru Dumnezeu sunt importante relațiile noastre, că ele sunt importante pentru noi, nu pentru ca suntem “animale sociale” ci pentru că Cel care ne-a creat este triunic. În El există relații înainte de a fi creația.

Luni - Ce spune Biblia despre Dumnezeu înaintea creației

Astăzi ne vom uita la o serie de texte din Scriptură care vorbesc despre Dumnezeu chiar înainte de creație. Haideți să vedem împreună ce spune Biblia! Citiți următoarele texte și subliniați ce aflați despre El cât și despre relațiile din Trinitate.

Psalmul 90:2 Înainte ca să se fi născut munții, și înainte ca să se fi făcut pământul și lumea, din veșnicie în veșnicie, Tu ești Dumnezeu!

Ioan 1:1-4 La început era Cuvântul, și Cuvântul era cu Dumnezeu, și Cuvântul era Dumnezeu. El era la început cu Dumnezeu. Toate lucrurile au fost făcute prin El; și nimic din ce a fost făcut, n-a fost făcut fără El. În El era viața, și viața era lumina oamenilor.

1 Corinteni 2:7 Noi propovăduim înțelepciunea lui Dumnezeu, cea tainică și ținută ascunsă, pe care o rânduiase Dumnezeu, spre slava noastră, mai înainte de veci

Efeseni 1:4-5 În El, Dumnezeu ne-a ales înainte de întemeierea lumii, ca să fim sfinți și fără prihană înaintea Lui, după ce, în dragostea Lui, ne-a rânduit mai dinainte să fim înfiați prin Iisus Cristos, după buna plăcere a voii Sale,

2 Timotei 1:9 El ne-a mântuit și ne-a dat o chemare sfântă, nu pentru faptele noastre, ci după hotărârea Lui și după harul care ne-a fost dat în Cristos Iisus, înainte de veșnicii,

Tit 1:2 în nădejdea vieții veșnice, făgăduite mai înainte de veșnicii de Dumnezeu, care nu poate să mintă,

1 Petru 1:20 El a fost cunoscut mai înainte de întemeierea lumii, și a fost arătat la sfârșitul vremurilor pentru voi,

Ioan 17:5 Și acum, Tată, proslăvește-Mă la Tine însuși cu slava, pe care o aveam la Tine, înainte de a fi lumea.

Ioan 17:24 Tată, vreau ca acolo unde sunt Eu, să fie împreună cu Mine și aceia, pe care Mi i-ai dat Tu, ca să vadă slava Mea, slavă, pe care Mi-ai dat-o Tu; fiindcă Tu M-ai iubit înainte de întemeierea lumii.

Haideți să sintetizăm ce am învățat despre Dumnezeu. Completați cu ceea ce ați descoperit.

Înainte ca să existe ceva El:

Sunt câteva lucruri pe care le aflăm despre Dumnezeu și care sunt extrem de importante pentru noi. El exista din veșnicii, El iubește din veșnicii (de aceea Trinitatea este așa de importantă), El hotărăște și planifică înainte de creație, etc.

În fond sunt puține alternative pe care le avem pentru a explica ceea ce este esențial pentru noi oamenii: totul a apărut din nimic+timp+șansă inclusiv nevoia noastră de relații și semnificație sau avem un Creator în care găsim relația și persoana (importanța Trinității) și care ne-a creat în asemănare cu Sine. Aceste două ipoteze au un impact fundamental asupra relațiilor noastre.

APLICAȚII:

Dacă nevoia noastră de relații izvorăște de la Creatorul nostru, cum credeți că ar trebui să dăm importanță relațiilor noastre cu cei din jurul nostru?

Ce ai învățat astăzi te ajută să schimbi lucruri în viața ta? Fii specific! (O sugestie ar fi închinarea ta înaintea lui Dumnezeu.)

Marti - Relațiile umane înainte și după cădere

Vrem să explorăm astăzi textul fundamental al creației. Haideți să vedem atât intenția lui Dumnezeu cât și impactul căderii asupra relațiilor între oameni.

Citiți: Geneza 1-4.

Meditați la următoarele întrebări:

Cum este văzut omul în Scriptură? Care este poziția omului în relația cu creația și cu Creatorul?

Ce aflăm despre relația între chipul lui Dumnezeu faptul că omul poate fi de parte bărbătească sau femeiască? (Gen 1:27) Ce spune asta despre egalitatea între sexe atât de mult predicată azi, ca fiind o inovație recentă?

Ce legătură putem intui că există între calitatea relației cu Creatorul și calitatea relației între oameni?

Cum vede Dumnezeu singurătatea?

Care sunt efectele căderii asupra:

- relației omului cu Dumnezeu?
- relației omului cu el însuși?
- relației în cuplu?
- relației omului cu semenii săi?
- relației omului cu mediul?

Miercuri - Tipuri de relații umane în atenția lui Dumnezeu

Vom trece în restul săptămânii prin texte din Scriptură care se referă la unele dintre cele mai importante relații din viețile noastre. Dorim să înțelegem care este amprenta lăsată de Dumnezeu peste aceste relații. Ce vrea El?

Relația de căsnicie:

Citiți: Geneza 2:19-25; Exod 20:14; Maleahi 2:26; Matei 19: 1-12; Efeseni 5: 21-33

De ce credeți că tratează cu așa importanță Biblia relația de căsnicie?

Ce învățăm în relatarea creației? De ce este importantă relatarea creației mai ales când citim textul din Matei 19?

Observați legătura între afirmațiile Noului Testament și fundamentele definite în Vechiul Testament! Pavel citează în Efeseni 5 la fel ca și Domnul Iisus, textul creației.

De ce este adulterul așa de grav?

Care ar trebui să fie atitudinea mea față de căsnicie dacă Dumnezeu o tratează așa de atent?

Cum reabilitează lucrarea lui Hristos căsnicia?

Joi - Tipuri de relații umane în atenția lui Dumnezeu - continuare

Relația copil - părinte

Geneza 9:20-26; Exod 20:12; Marcu 7:9-13; Efeseni 6:1-4

Citind textele de mai sus, ce învățăm despre perspectiva biblică asupra relației copil - părinte?

În acest context (relația părinte-copil), care sunt lucrurile pe care Dumnezeu pune accent? Faceți o listă!

Relațiile de prietenie:

Citește: 1 Samuel 20 ; Luca 11:1-13

Prov.18:24 Cine își face multi prieteni, îi face spre nenorocirea lui, dar este un prieten care ține mai mult la tine decât un frate.

Prov.27:6 Rănile făcute de un prieten dovedesc credințioșia lui, dar sărutările unui vrăjmaș sunt mincinoase.

Prov.27:9 Cum înveselește untdelemnul și tămâia inima, așa de dulci sunt sfaturile pline de dragoste ale unui prieten.

Filim.1:17 Dacă mă socotești, dar, ca prieten al tău, primește-l ca pe mine însumi.

Biblia nu vorbește foarte explicit despre prietenie. Dar am selectat câteva texte care sunt relevante pentru acest subiect.

Ce ați învățat despre prietenie din relația care s-a statornicit între Ionatan și David?

Ce presupune Iisus că știm despre prietenie (dar și despre relația părinte-copil) când spune pildele din Luca 11?

De ce apelează Pavel și la relația de prietenie atunci când intervine în favoarea lui Onisim?

Vineri - Tipuri de relații umane în atenția lui Dumnezeu - continuare

Vom citi astăzi câteva texte din care am vrea să înțelegem că Dumnezeu este interesat de întreaga țesătură socială. Observați, accentul pus pe demnitatea ființei umane de Scriptură.

Relațiile între semeni inclusiv relațiile de muncă:

Citiți: *Deuternonom 5: 17-21; Deuternonom 10: 16-21; 16:18-20, 24:10-15; 17-22; 25:1-3; Efeseni 6:5-9; Coloseni 3: 22-4:1*

Notați câteva din lucrurile care le învățați despre atitudinea față de:

- orfan și văduvă
-
-

- străin
-
-

- justiție (coruperea judecătorilor)
-
-

- cel sărac
-
-

- cel care s-a împrumutat
-
-

- cel pedepsit
-
-

- sclav
-
-

- relațiile de muncă
-
-

Ce învățăm despre Dumnezeu privind la aceste porunci?

Este ceva ce ar trebui să schimbi în munca ta, în relația cu vecinii tăi, în felul în care privești implicarea socială?

Sâmbătă - Recapitulare

Am văzut în această săptămână că relațiile între oameni se fundamentează pe faptul că Dumnezeu ne-a creat în asemănarea Sa, în El existând relație înainte de creație.

Am trecut apoi printr-o serie de relații fundamentale pentru noi oamenii și am arătat că Biblia este foarte vocală. Ar fi multe alte texte, dar ce am selectat a fost suficient să ne arate că Dumnezeu este interesat de relațiile noastre.

Care sunt relațiile la care ai cel mai mult de îmbunătățit? De ce?

Ce ai de gând să faci concret în săptămâna care vine?

Roagă-te ca Domnul să te ajute să arăți cât mai mult din voia Sa în relațiile pe care le ai cu cei din jurul tău!

RELAȚIA DINTRE SOȚI

Vom analiza în aceasta săptămâna de ce relația dintre soți nu este perfectă.

Luni - Cauza primară - Păcatul

Romani 7:14-25

*[14] Știm, în adevăr, că Legea este duhovnicească, dar eu sunt pământesc, vândut rob păcatului. [15] Căci nu știu ce fac: nu fac ce vreau, ci fac ce urăsc. [16] Acum, dacă fac ce nu vreau, mărturisesc prin aceasta că Legea este bună. [17] Și atunci, nu mai sunt eu cel ce face lucrul acesta, ci păcatul care locuiește în mine. [18] Știu, în adevăr, că nimic bun nu locuiește în mine, adică în firea mea pământească, pentru că, ce-i drept, am voința să fac binele, dar n-am puterea să-l fac. [19] Căci binele, pe care vreau să-l fac, nu-l fac, ci răul pe care nu vreau să-l fac, iată ce fac! [20] Și dacă fac ce nu vreau să fac, nu mai sunt eu cel ce face lucrul acesta, **ci păcatul care locuiește în mine. [21] Găsesc dar în mine legea aceasta: când vreau să fac binele, răul este lipit de mine. [22] Fiindcă după omul dinăuntru îmi place Legea lui Dumnezeu, [23] dar văd în mădularele mele o altă lege, care se luptă împotriva legii primite de mintea mea și mă ține rob legii păcatului, care este în mădularele mele. [24] O, nenorocitul de mine! Cine mă va izbăvi de acest trup de moarte?... [25] Mulțumiri fie aduse lui Dumnezeu, prin Iisus Hristos, Domnul nostru!... Astfel dar, cu mintea, eu slujesc Legii lui Dumnezeu; dar cu firea pământească, slujesc legii păcatului.***

Importanța relațiilor pentru sufletul nostru este imposibil de măsurat. Fericirea sau nefericirea noastră este direct legată de calitatea relațiilor în care suntem angrenați. Toți ne dorim relații semnificative și împlinitoare și totuși de atâtea ori relațiile noastre sunt departe de ceea ce ne-am dori. Uneori ne simțim dezamăgiți, răniți, trădați, alte ori vinovați... Observăm că ceilalți nu sunt la înălțimea așteptărilor noastre, dar, mai grav, nici măcar noi, de multe ori, nu suntem la înălțimea dorită de noi înșine. La un moment dat trebuie să recunoaștem cu tristețe și onestitate că cele mai multe din problemele noastre relaționale au la mijloc o cauză ce ține de noi. Nu mai are rost să căutăm vinovați în cei din jur, în societatea defectuoasă, sau în trecutul nostru. Nu mai încape îndoială, noi suntem responsabili!

Luca 5:8 *Când a văzut Simon Petru lucrul acesta, s-a aruncat la genunchii lui Iisus și I-a zis: „Doamne, pleacă de la mine, căci sunt un om păcătos”.*

Isaia 6:5 *Atunci am zis: „Vai de mine! Sunt pierdut, căci sunt un om cu buze necurate, locuiesc în mijlocul unui popor tot cu buze necurate, și am văzut cu ochii mei pe Împăratul, Domnul oștirilor!”*

Eu sunt omul păcătos, eu sunt cel cu buze necurate! Dureroasă, dar eliberatoare revelație!

Se poate naște întrebarea, dacă ne dorim binele, și uneori îl dorim cu tot dinadinsul; de ce răul stă lipit de noi?

De ce, în pofida faptului că știm rațional că trebuie, și se cuvine să iertăm, parcă, tot lăuntru ni se împotrivesc și nu dorim să „dezlegăm” pe cel ce ne-a greșit? De ce atunci când am greșit și știm bine că am greșit, ne este atât de greu, și ne trec toate transpirațiile, până rostim acel „iartă-mă”? Oare nu mărturisesc acestea și altele împreună cu Scriptura că suntem ființe căzute, corupte, profund bolnavi de păcat? Poate că ceea ce ar trebui să ne uimească nu este cât de mult greșim unii altora, ci că în ciuda pervertirii noastre, prin harul lui Dumnezeu, există totuși și relații autentice și dragoste adevărată.

Ia-ți un timp de reflecție. Ești tu conștient de propria păcătoșenie? Îți vezi partea de responsabilitate în eșecurile tale relaționale, sau încă dai vina pe alții?

Marți - Cauza primară: Egoismul

Perspectiva umanistă și materialistă asupra vieții nu are un răspuns concludent cu privire la existența răului. În cel mai bun caz, răul este relativizat și tratat ca o convenție socială, nu ca realitate absolută. Astfel, nu există temelie pentru moralitate. Egoismul, care erodează relațiile interumane, nu poate fi condamnat ca fiind rău, doar pe baza concepțiilor materialiste și nici nu poate fi eradicat prin educație sau bunăstare. Acestea pot să-l facă mai rafinat sau mai subtil, dar nu-l pot combate. Care este atunci soluția pentru păcătoșenia și egoismul nostru?

Desigur, Duhul lui Dumnezeu lucrează în ființa umană, iar sclipirile luminii Sale străpung uneori ceața deasă a egoismului uman. Dar atunci când inima omului se întoarce cu adevărat spre Dumnezeu prin credința în Hristos și prin pocăință, pe lângă iertarea oferită, Dumnezeu inițiază un proces de înnoire a conștiinței, a gândurilor, a sentimentelor, a comportamentelor și o reînnoire a voinței. Astfel, începe procesul de vindecare, proces care se va reflecta imediat în relațiile personale. Omul egoist începe să se gândească la alții. Acțiunile lui nu mai sunt orientate doar spre propriile interese. Începe eliberarea de sine.

Filipeni 2:3-4

[3] Nu faceți nimic din duh de ceartă sau din slavă deșartă, ci, în smerenie fiecare să privească pe altul mai presus de el însuși. [4] Fiecare din voi să se uite nu la foloasele lui, ci și la foloasele altora.

Meditează la pasajul de mai jos. Privește în oglinda acestei scripturi? Ce afli despre tine? Ce afli despre relațiile plăcute Domnului?

Efeseni 4:22-32

[22] cu privire la felul vostru de viață din trecut, să vă dezbrăcați de omul cel vechi care se strică după poftele înșelătoare [23] și să vă înnoiți în duhul minții voastre [24] și să vă îmbrăcați în omul cel nou, făcut după chipul lui Dumnezeu, de o neprihănire și sfințenie pe care le dă adevărul. [25] De aceea, lăsați-vă de minciună: „Fiecare dintre voi să spună aproapelui său adevărul”, pentru că suntem mădulare unii altora. [26] „Mâniați-vă și nu păcătuiți.” Să n-apună soarele peste mânia voastră [27] și să nu dați prilej diavolului. [28] Cine fura să nu mai fure, ci mai degrabă să lucreze cu mâinile lui la ceva bun, ca să aibă ce să dea celui lipsit. [29] Niciun cuvânt stricat să nu vă iasă din gură, ci unul bun, pentru zidire, după cum e nevoie ca să dea har celor ce-l aud. [30] Să nu întristați pe Duhul Sfânt al lui Dumnezeu prin care ați fost pecetluiți pentru ziua răscumpărării. [31] Orice amărăciune, orice iuțime, orice mânie, orice strigare, orice clevetire și orice fel de răutate să piară din mijlocul vostru. [32] Dimpotrivă, fiți buni unii cu alții, miloși și iertați-vă unul pe altul, cum v-a iertat și Dumnezeu pe voi în Hristos.

În ce mod întâlnirea ta cu Hristos a modelat și continuă să modeleze relațiile tale?

Miercuri - Ignoranța

Osea 4:6 Poporul Meu piere din lipsă de cunoștință...

Proverbe 26:12 Dacă vezi un om care se crede înțelept, poți să ai mai multă nădejde pentru un nebun decât pentru el.

Plângerea lui Dumnezeu, în cartea Osea este că poporul Său piere din cauza ignoranței față de cuvântul Său. Ignoranța este păguboasă în orice domeniu, cu atât mai mult când vine vorba de voia lui Dumnezeu. Putem avea senzația că intuiția noastră nu poate da greș când vine vorba de relații. Ne putem crede foarte inteligenți emoțional. Totuși realitatea demonstrează că adesea suntem foarte stângaci și chiar eșuăm grav în relații. Poate că ne-ar ajuta o doză mai mare de smerenie și disponibilitate de a învăța. Soțul să învețe de la soție cum să se poarte cu ea. Soția să învețe de la soț. Amândoi să învețe de la cupluri mai experimentate. Copiii să învețe de la părinți și părinții să învețe de la alți părinți mai experimentați, iar cu toții să învățăm din Scripturi și din modelul desăvârșit al Tatălui, Fiului și al Duhului Sfânt. A învăța cum să comunicăm, sau să cultivăm relații plăcute lui Dumnezeu poate fi o sarcină mai dificilă decât pare, totuși fiecare efort va fi răsplătit.

O atenționare importantă cu privire la documentare este să fim atenți la surse. Astăzi circulă și sfaturi, cărți care promovează principii ce sunt în contradicție cu Cuvântul scris. Este nevoie de atenție și discernământ când acceptăm sfaturi din afara Scripturii.

Cartea Proverbe abundă în sfaturi privitoare la relații. Sfaturile ei profunde cuprinse în versete scurte sunt foarte potrivite pentru un studiu simplu de familie. În experiența familiei noastre s-a dovedit a fi de mare folos citirea zilnică a unui capitol împreună cu copiii. Am observat cum Cuvântul lui Dumnezeu ne vindecă și modelează relațiile. Ce zici dacă ai face acest experiment timp de o lună cu familia ta?

Pentru „degustare” citește versetele de mai jos. Ce înveți despre comunicare?

Proverbe 12:18-19 [18] *Cine vorbește în chip ușuratic rănește ca străpungerea unei săbii, dar limba înțelepților aduce vindecare. [19] Buza care spune adevărul este întărită pe vecie, dar limba mincinoasă nu stă decât o clipă.*

Proverbe 15:1-4 [1] *Un răspuns blând potolește mânia, dar o vorbă aspră atâță mânia. [2] Limba înțelepților dă știință plăcută, dar gura nesocotiților împrășcă nebunie. [3] Ochii Domnului sunt în orice loc, ei văd pe cei răi și pe cei buni. [4] Limba dulce este un pom de viață, dar limba stricată zdrobește sufletul.*

Proverbe 21:23 *Cine își păzește gura și limba își scutește sufletul de multe neazuri.*

Care sunt modelele de la care înveți? Cât de intențional ești în această privință?

Care ar fi lucrurile despre care ai dori să discuți cu cineva mai experimentat?

Ce faci pentru a te documenta?

Joi - Bagajul cu care venim din propriile familii

I Petru 1:17-19

[17] Și dacă chemați ca Tată pe Cel ce judecă fără părtinire pe fiecare după faptele lui, purtați-vă cu frică în timpul pribegiei voastre; [18] căci știți că nu cu lucruri pieritoare, cu argint sau cu aur, ați fost răscumpărați din felul deșert de viațuire pe care-l moșteniserăți de la părinții voștri, [19] ci cu sângele scump al lui Hristos, Mielul fără cusur și fără prihană.

II Corinteni 5:17

[17] Căci, dacă este cineva în Hristos, este o făptură nouă. Cele vechi s-au dus, iată că toate lucrurile s-au făcut noi

De departe, familia de proveniență, sau comunitatea în care ne trăim primii ani de viață are șansele cele mai mari să ne modeleze caracterul. Acest mecanism natural lăsat de Dumnezeu poate fi folosit în favoarea sau defavoarea copilului și pune astfel o mare responsabilitate pe umerii părinților, bunicilor sau familiei care și-a asumat educarea unui copil.

În popor se spune că așchia nu sare departe de trunchi. Chiar dacă există și excepții notabile, în general, e ușor să regăsim la copii trăsături de caracter întâlnite la părinți. Avraam a mințit că Sara nu era soția lui pentru a-și salva viața, același lucru l-a făcut și Isaac. Iacov l-a mințit pe tatăl său Isaac pentru a primi binecuvântarea. Iar fiii lui Iacov l-au mințit ani la rândul cu privire la moartea lui Iosif. Uneori defectele relaționale ale părinților devin și mai puternice la copii. Se spune că libertățile părinților devin viciile copiilor.

Fiecare suntem responsabili de bagajele pe care le acceptăm din familiile de proveniență. Sunt lucruri bune pe care trebuie să le păstrăm, dar sunt și lucruri care nu trebuie perpetuate. În istoria împăraților biblici avem multe cazuri în care un fiu rău s-a născut dintr-un tată rău. Dar există și cazuri în care un fiu a fost bun în ciuda unui tată rău.

Care sunt câteva din lucrurile bune pe care le-ai moștenit de la părinții tăi?

Care sunt lucrurile rele din familia ta, bagaje vechi de care trebuie să te lepezi?

Indiferent care sunt bagajele rele cu care pășim în viață, în Hristos avem șansa unui nou început. În El, am fost răscumpărați din felul deșert de viațuire pe care l-am moștenit de la părinții noștri, în El, am fost făcuți făpturi noi. În El, relațiile noastre nu trebuie să copieze modelele greșite văzute în familie, ci putem fi ca El, iubindu-ne așa cum suntem iubiți de El.

Într-adevăr, regula este că așchia nu sare departe de trunchi, dar în Hristos suntem altoiți în măslinul cel bun, în El suntem mlădițe ale Lui, care este Vița. Suntem fii ai Tatălui ceresc și acest adevăr poate să modeleze relațiile noastre mai mult decât familia de proveniență.

Iertând totul celor ce poate ți-au lăsat cicatrici în suflet, roagă-te și mulțumește lui Dumnezeu pentru făptura cea nouă care ești. Pentru ceea ce ești și ceea ce face Dumnezeu din tine în Hristos.

Scrie rugăciunea ta mai jos.

Vineri - Identitatea

Felul în care îi tratăm pe alții este o reflecție a modului în care îi privim pe aceștia, dar și a modului în care ne privim pe noi înșine. Niciodată nu le putem arăta altora mai mult respect și dragoste autentică decât avem pentru noi înșine. O relație defectuoasă cu sine izvorâtă dintr-o imagine de sine scăzută, sau necunoașterea și neasumarea identității noastre în Hristos, va limita și afecta negativ relațiile noastre cu alții.

Dacă înțelegem că atât noi, cât și ceilalți frați și surori suntem fii și fiice ale lui Dumnezeu, mădulare ale trupului lui Hristos, cei pentru care El și-a dat viața (deci foarte prețioși), chiar dacă suntem încă imperfecti; acest adevăr poate modela

relațiile noastre într-un mod care să reflecte tot mai mult dragostea lui Dumnezeu între noi. Desigur, simpla înțelegere s-ar putea să nu declanșeze încă schimbarea, dar dacă vom începe să acționăm pe baza acestui adevăr schimbările nu vor întârzia să apară.

II Corinteni 5:14-17

[14] Căci dragostea lui Hristos ne strânge, fiindcă socotim că, dacă Unul singur a murit pentru toți, toți deci au murit. [15] Și El a murit pentru toți, pentru ca cei ce trăiesc să nu mai trăiască pentru ei înșiși, ci pentru Cel ce a murit și a înviat pentru ei. [16] Așa că, de acum încolo, nu mai cunoaștem pe nimeni în felul lumii, și chiar dacă am cunoscut pe Hristos în felul lumii, totuși acum nu-L mai cunoaștem în felul acesta. [17] Căci, dacă este cineva în Hristos, este o făptură nouă. Cele vechi s-au dus, iată că toate lucrurile s-au făcut noi.

Toți avem un anumit temperament înnăscut și modelat de-a lungul anilor. Uneori ne ajută în relații, alte ori ne cauzează probleme, mai ales dacă suntem prea impulsivi sau prea timizi. A spune: „Așa sunt eu și nu mă pot schimba” înseamnă să confundăm identitatea noastră eternă cu temperamentul nostru, dar mai înseamnă și a nega puterea și lucrarea Duhului Sfânt în noi. A ne lăsa transformați prin ascultarea de Duhul Sfânt, prin Cuvântul scris, înseamnă să ne trăim cu adevărat identitatea spirituală pe care o avem în Hristos.

Mi s-a întâmplat să întâlnesc creștini contrariați de ideea că ar trebui să aratăm dragoste cuiva față de care simțim neiertare sau mânie. Întrebarea era: *Oare nu cumva sunt neautentic atunci când aleg să fac un bine unuia care mi-a făcut rău? Dacă fac un compliment unuia care mă bârfește?... Din moment ce eu simt dorința de răzbunare, oare nu e neautentic să fac bine acelei persoane?*

Desigur, dacă sunt o persoană neregenerată, dacă trăiesc în firea mea pământească, conform cu sentimentele mele, a răspunde cu aceeași monedă este cel mai natural lucru, și este conform identității mele. Totuși, dacă sunt născut din Dumnezeu, dacă Duhul Lui locuiește în mine, dacă Hristos trăiește în mine, mă îndoiesc că sentimentul răzbunării vine din Hristos. Și atunci acele sentimente nu vin din identitatea mea, ci din firea mea pământească, care este distinctă de cine sunt eu în Hristos. Dacă astfel stau lucrurile, atunci a acționa conform cu sentimentul de răzbunare, pentru un copil al lui Dumnezeu înseamnă tocmai lipsă de autenticitate, înseamnă să acționezi în dezacord cu identitatea spirituală. Pe când, a arăta dragoste, a face bine celui ce te urăște, chiar în ciuda propriilor sentimente înseamnă exprimarea autentică a identității tale în Hristos.

Matei 5:43-48

[43] Ați auzit că s-a zis: ‘Să iubești pe aproapele tău și să urăști pe vrăjmașul tău’.
[44] Dar Eu vă spun: lubiți pe vrăjmașii voștri, binecuvântați pe cei ce vă blestemă,

faceți bine celor ce vă urăsc și rugați-vă pentru cei ce vă asupresc și vă prigonesc, [45] ca să fiți fii ai Tatălui vostru care este în ceruri; căci El face să răsără soarele Său peste cei răi și peste cei buni și dă ploaie peste cei drekți și peste cei nedreți. [46] Dacă iubiți numai pe cei ce vă iubesc, ce răsplată mai așteptați? Nu fac așa și vameșii? [47] Și dacă îmbrățișați cu dragoste numai pe frații voștri, ce lucru neobișnuit faceți? Oare păgânii nu fac la fel? [48] Voi fiți dar desăvârșiți, după cum și Tatăl vostru cel ceresc este desăvârșit.

Cine ești tu? Ești ceea ce spun alții că ești? Ești ceea ce simți tu că ești? Sau ești ceea ce spune Dumnezeu despre tine că ești? Cum te raportezi la identitatea ta? Acționezi pe baza ei? Cum se manifestă aceasta, practic în relațiile tale?

Sâmbătă - Acționează

Gândește-te la o persoană cu care știi că trebuie să-ți îmbunătățești relațiile. În lumina celor studiate în această săptămână, ce ar trebui să schimbi pentru a îmbunătăți relația?

Care sunt lucrurile pe care tu trebuie să le faci?

Poate trebuie să-ți asumi vreo greșeală sau să ceri iertare? Poate trebuie să-ți manifesti dragostea față de cineva. Contactează acea persoană chiar azi. Dacă nu poți vorbi cu ea, scrie-i un mesaj. Dacă crezi că situația e prea complexă și ai nevoie de un sfat, te rog contactează liderul tău de grup sau pe unul din păstorii bisericii.

Proverbe 16:7 Când sunt plăcute Domnului căile cuiva, îi face prieteni chiar și pe vrăjmașii lui.

PURTAREA CU ÎNȚELEPCIUNE

Luni: Importanța pe care o dă Scriptura înțelepciunii

Sunt câteva cărți în Scriptură care au ca temă înțelepciunea: Ecclesiastul, Proverbele, unii Psalmi, un fragment din Epistola lui Iacov. Vom vrea să înțelegem în acesta săptămână de ce este important acest accent.

Citiți următoarele pasaje și notați-vă motivația biblică pentru căutarea înțelepciunii:

2 Timotei 3:16,17 _____

2 Cronici 1:10 _____

Proverbe 1 _____

Proverbe 3:19-35 _____

Proverbe 13: 10 _____

Proverbe 16:22 _____

Proverbe 19:8,11 _____

Proverbe 24:3 _____

Proverbe 28:26 _____

Proverbe 29:3 _____

Coloseni 1:28 _____

Iacov 3:17 _____

1 Petru 3:7 _____

De ce mai are un om credincios nevoie să fie înțelept? Nu este suficientă credința?

O bună parte din conflictele familiilor vin din aspecte foarte practice care ori nu sunt înțelese ori, sunt văzute complet diferit de membrii familiei.

De exemplu:

- finanțele (presiunea financiară datorată unor decizii nechibzuite, fiind o cauză importantă de divorț în statele dezvoltate)
- creșterea copiilor
- relația cu internetul și mass media

Cum legăm credința de aspectele practice și concrete ale vieții?

Are Biblia ceva de spus despre importanța învățării, a științei, a înțelepciunii în viața de zi cu zi?

Ce ați învățat practic pentru voi din textele de mai sus?

Ce decizie ai putea implementa chiar din săptămâna care vine?

Martți: Fii înțelept! Evită capcanele vieții!

Toată viața învățăm să trăim într-o permanentă schimbare. Intrăm din etapă în etapă în situații în care nu am mai fost: copil, adolescent, tânăr, senior. Familist sau nu, fiecare etapă are provocările și frumusețea specifică. Biblia este plină de semnale de avertizare și a fi înțelept presupune să le luăm în seamă.

Adolescenții au nevoie de o "gașcă", de un cerc de prieteni. Dar alegerea unui anturaj nepotrivit poate avea efecte dezastruoase. Citiți Proverbe 1:7-18.

Pentru tineri, una din capcane este desfrânarea, scăparea sexului de sub control. Fie că este vorba de pornografie, relații intime premaritale, etc.

Cartea Proverbelor este foarte directă. Luăm doar un exemplu: Proverbe 5:1-20. Adulții pot ușor să cadă în goana după avuție sau în trăirea permanentă în îngrijorare. Iată ce ne spune Scriptura legat de acest subiect: Matei 6:16-34, Eclesiastul 5:10

Care sunt aspectele cu care tu te lupți?

Ce spune Biblia? Dă un exemplu!

Miercuri: Fii înțelept! Gestionează resursele cu atenție!

Țiimpul:

Ecl.10:18 *Când mâinile sunt leneșe, se lasă grinda, și, când se lenevesc mâinile, plouă în casă.*

Prov.10:5 *Cine strânge vara este un om chibzuit, cine doarme în timpul seceratului este un om care face rușine.*

Proverbe 31:10-31

Toți ne plângem de lipsa timpului, este însă interesant să observăm că Scriptura are foarte multe de spus despre cum anume să ne folosim energia pentru lucrurile care sunt cu adevărat importante.

Ce învățăm din cele câteva pasaje din Cartea Proverbelor?

Ce înveți tu pentru tine din aceste îndemnuri?

Citiți și celebrul Psalm al lui Moise, Psalmul 90!

Banii:

Prov.22:26 *Nu fi printre cei ce pun chezașii, printre cei ce dau zălog pentru datorii.*

Prov.15:27 *Cel lacom de câștig își tulbură casa, dar cel ce urăște mita va trăi.*

Prov.23:2 *Pune-ți un cuțit în gât, dacă ești prea lacom.*

Efes.5:5 *Căci știți bine că niciun curvar, niciun stricat, niciun lacom de avere, care este un închinător la idoli, n-are parte de moștenire în Împărăția lui Hristos și a lui Dumnezeu.*

Prov.27:12 *Omul chibzuit vede răul și se ascunde; dar proștii merg spre el și sunt pedepsiți.*

Prov.14:8 *Înțelepciunea omului chibzuit îl face să vadă pe ce cale să meargă, dar nebunia celor nesocotiți îi înșală pe ei înșiși.*

Sunt două aspecte cu caracter general pe care Scriptura le accentuează când vine vorba de bani: să fugim de lăcomie și să fim atenți în ce fel de angajamente ne lăsăm implicați (să fim chibzuiți).

Cum poți aplica, concret în viața ta aceste principii?

Joi: Fii înțelept! Învață să fii plăcut/plăcută!

Prov.21:19 *Mai bine să locuiești într-un pământ pustiu, decât cu o nevastă gâlcevitoare și supărăcioasă.*

Prov.27:15 *O streășina care picură necurmat într-o zi de ploaie, și o nevastă gâlcevitoare sunt totuna.*

Prov.19:22 *Ceea ce face farmecul unui om este bunătatea lui; și mai mult prețuiește un sărac decât un mincinos.*

Prov.15:30 *O privire prietenoasă înveselește inima, o veste bună întărește oasele.*

Prov.16:24 *Cuvintele prietenoase sunt ca un fagure de miere, dulce pentru suflet și sănătoase pentru oase.*

Prov.17:9 *Cine acoperă o greșală, caută dragostea, dar cine o pomenește mereu în vorbirile lui, dezbină pe prieteni.*

Prov.22:24 *Nu te împrieteni cu omul mânios și nu te însoți cu omul iute la mânie.*

Astfel, dar, ca niste aleși ai lui Dumnezeu, sfinți și preaiubiți, îmbrăcați-vă cu o inimă plină de îndurare, cu bunătate, cu smerenie, cu blândețe, cu îndelungă

răbdare. Îngăduiți-vă unii pe alții, și dacă unul are pricină să se plângă de altul, iertați-vă unul pe altul. Cum v-a iertat Hristos, așa iertați-vă și voi. Dar mai presus de toate acestea, îmbracați-vă cu dragostea, care este legătura desăvârșirii. Pacea lui Hristos, la care ați fost chemați, ca să alcătuiți un singur trup, să stăpânească în inimile voastre, și fiți recunoscători. (Coloseni 3:12-15)

Biblia este foarte clară că noi nu avem dreptul de a ne ascunde în spatele expresiilor de felul: “așa sunt eu”, “acesta este temperamentul meu”, etc. Observați în Cartea Proverbelor câteva comportamente care ne pot face plăcuți sau dimpotrivă. Pe de alta parte, Pavel, în Epistola către Coloseni, afirmă că trebuie să ne îmbrăcăm cu: dragoste, sfințenie, ... Noi avem un rol activ în schimbarea comportamentului nostru.

Ce trebuie să schimbi tu?

Vineri: Fii înțelept! Frica de Domnul este temelia înțelepciunii trainice!

Biblia este foarte clară că înțelepciunea nu este trainică dacă nu se fundamentează pe ascultarea de poruncile Domnului și pe teama de Domnul. Teamă de Domnul nu este frica paralizantă sau teroarea pedepsei ci realizarea că suntem creați de El, că universul în care ne aflăm are legi stabilite de El și că viața noastră trebuie să se supună Lui.

Caută în Cartea Proverbelor expresia “frica de Domnul”. Ce observi?

Prov.15:33 *Frica de Domnul este școala înțelepciunii, și smerenia merge înaintea slavei.*

Prov.29:25 *Frica de oameni este o cursă, dar cel ce se încrede în Domnul n-are de ce să se teamă.*

Matei 7:24-27 *De aceea, pe oricine aude aceste cuvinte ale Mele, și le face îl voi asemăna cu un om cu judecată care și-a zidit casa pe stâncă. A dat ploaia, au venit șuvoaiele, au suflat vânturile și au bătut în casa aceea, dar ea nu s-a prăbușit, pentru că avea temelia zidită pe stâncă. Însă oricine aude aceste cuvinte ale Mele, și nu le face, va fi asemănat cu un om nechibzuit care și-a zidit casa pe nisip. A dat ploaia, au venit șuvoaiele, au suflat vânturile și au izbit în casa aceea; ea s-a prăbușit, și prăbușirea i-a fost mare.*

Aceste adevăruri trebuie să fie parte din temelia familiilor noastre. Ar trebui să ne întrebăm dacă deciziile noastre și deciziile copiilor noștri reflectă acest spirit.

Cum țineți cont de ‘frica de Domnul’ în deciziile familiei voastre? Dar în viața ta personală?

Dă un exemplu când ai revenit asupra unei decizii sau ai corectat o decizie pornind de la o poruncă din Scriptura.

Sâmbătă - Proiect

Generează o discuție în familie sau cu prietenii tăi despre importanța înțelepciunii și despre aplicarea principiilor biblice la cel puțin în context concret de care va loviți.

RELAȚII DISFUNCȚIONALE

Luni - Sacralitatea familiei

Familia este proiectul lui Dumnezeu, nu doar o instituție socială.

Sfat: Poate, citind titlul acestei lecții îți spui, ce relevanță au pentru mine aceste lucruri, eu nu sunt căsătorit/ă și cine știe dacă voi fi, sau nu. Te sfătuiesc să parcurgi această săptămână, pentru că principiile amintite mai jos nu se limitează la căsătorie, chiar dacă sunt aplicate în căsătorie. De asemenea, nu poți ști niciodată pe cine poți ajuta într-o situație critică oferind unul din principiile învățate aici.

Ideea de familie, alcătuită din soț și soție, nu este o invenție a societății, ci a fost ideea lui Dumnezeu de la creație. Aceasta reflectă persoana triunică a lui Dumnezeu și este unul din modurile în care putem exprima dragostea lui Dumnezeu unii față de alții.

Genesa 2:18 *Domnul Dumnezeu a zis: „Nu este bine ca omul să fie singur; am să-i fac un ajutor potrivit pentru el.”*

Genesa 2:21-24 [21] *Atunci, Domnul Dumnezeu a trimis un somn adânc peste om, și omul a adormit; Domnul Dumnezeu a luat una din coastele lui și a închis carnea la locul ei. [22] Din coasta pe care o luase din om, Domnul Dumnezeu a făcut o femeie și a adus-o la om. [23] Și omul a zis: „Iată în sfârșit aceea care este os din oasele mele și carne din carnea mea! Ea se va numi ‘femeie’, pentru că a fost luată din om.” [24] De aceea va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa și se va lipi de nevasta sa, și se vor face un singur trup.*

Matei 19:3-6 [3] *Fariseii au venit la El și, ca să-L ispitească, l-au zis: „Oare este îngăduit unui bărbat să-și lase nevasta pentru orice pricină?” [4] Drept răspuns, El le-a zis: „Oare n-ați citit că Ziditorul de la început i-a făcut parte bărbătească și parte femeiască [5] și a zis: ‘De aceea va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa și se va lipi de nevastă-sa, și cei doi vor fi un singur trup?’ [6] Așa că nu mai sunt doi, ci un singur trup. Deci ce a împreunat Dumnezeu, omul să nu despartă.”*

Modul în care înțelegem familia va influența modul în care o vom trata. Deducția logică aplicată de Domnul Iisus este perfect valabilă și astăzi: dacă suntem convinși că familia este instituită de Dumnezeu și cei doi sunt puși împreună de Dumnezeu, atunci acest lucru trebuie respectat cu sfințenie.

Uneori, prea ușor, se uită aspectul sacru al familiei. Prea ușor lăsăm egoismul nostru, firea pământească să submineze și să amenințe edificiul familiei. A intra în legământul căsătoriei înseamnă asumarea unei lupte până la sfârșitul vieții. O luptă, nu cu alții, ci cu tine însuși. Asumarea morții față de tine însuși, decizia de a iubi, de a ierta și de a investi continuu în relația de cuplu, iată ce înseamnă să crezi în sacralitatea familiei.

Tot mai mulți creștini se lasă astăzi influențați de trendul societății și renunță la a mai lupta pentru propria familie. Sunt invocate carențe de caracter ale celui alt, dependențe, lipsa sentimentelor, amărăciunea, neiertarea. În esență însă lucrurile deseori se rezumă la incapacitatea de a mai fi fericit în cadrul căsniciei. Poate că e bine să ne amintim că există lucruri mai importante decât fericirea noastră temporară. Există lucruri sacre și legământul căsătoriei este unul din ele. Totuși, cel care rămâne credincios legământului, cel care moare față de sine luptând pentru relație, nu va rămâne nefericit. Acesta este pe cale să experimenteze acea pace și fericire care vine din ascultarea noastră de Domnul, din prezența Lui și dependența de El.

Așa cum familia ta este sacră și familia altuia este la fel de sacră. Aceasta implică faptul că trebuie respectată, cinstită și protejată de imixiune, chiar dacă este familia copilului tău.

Cum îți cinstești tu familia? Cum o protejezi sau lupti tu pentru familia ta?

În ce mod te pregătești să fii un soț, soție după voia lui Dumnezeu, cinstind astfel instituția divină a familiei?

Marți - Asumarea responsabilității

Romani 14:9-12 [9] *Căci Hristos pentru aceasta a murit și a înviat, ca să aibă stăpânire și peste cei morți, și peste cei vii. [10] Dar pentru ce judeci tu pe fratele tău? Sau pentru ce disprețuiești tu pe fratele tău? Căci toți ne vom înfățișa înaintea scaunului de judecată al lui Hristos. [11] Fiindcă este scris: „Pe viața Mea Mă jur, zice Domnul, că orice genunchi se va pleca înaintea Mea și orice limbă va da slavă lui Dumnezeu”. [12] Așa că fiecare din noi are să dea socoteală despre sine însuși lui Dumnezeu.*

Matei 12:36-37 [36] *Vă spun că, în ziua judecării, oamenii vor da socoteală de orice cuvânt nefolositor, pe care-l vor fi rostit. [37] Căci din cuvintele tale vei fi scos fără vină și din cuvintele tale vei fi osândit.”*

I Timotei 5:8 *Dacă nu poartă cineva grijă de ai lui, și mai ales de cei din casa lui, s-a lepădat de credință și este mai rău decât un necredincios.*

S-ar putea ca titlul zilei de azi să ne dea mici fiori. Poate că ne sperie ideea responsabilității. Dar fără responsabilitate, fără responsabilitate asumată, nu există maturizare. De curând, cel mai mic din copiii noștri, din greșeală, a stricat un aparat costisitor. I-am spus că trebuie să-și asume acest lucru, astfel a trebuit să renunțe la mica sumă a banilor lui de buzunar. Este încă mic pentru a suporta toată responsabilitatea. Vine vremea, însă, când trebuie să ne asumăm întreaga responsabilitate. Atât cea financiară, decizională cât și cea a reacțiilor emoționale.

Multe din conflictele de cuplu sunt alimentate de refuzul asumării responsabilității. Atunci când fiecare îl consideră pe celălalt responsabil de propriile acțiuni, decizii, reacții... cearta e la ușă. De exemplu: Soția își cicălește soțului, iar acesta refuză să o ierte pe motiv că ea o face continuu. Astfel, neiertarea lui devine amărăciune și se manifestă prin răceală și erupții periodice de furie, distrugând întreg climatul familial. Dacă este confruntat cu atitudinea și comportamentul lui, el se scuză cu greșelile ei. Astfel de scuze, oricât de întemeiate ar părea, nu sunt decât refuzul asumării responsabilității. Desigur, soția e responsabilă de purtarea ei cicălitoare, dar amărăciunea și furia sunt 100% responsabilitatea soțului.

Aud uneori formulări de tipul: El m-a făcut să țip. Ea m-a făcut să o urăsc. Aparent sunt perfect logice și înțelegem la ce se referă persoana. Totuși, aceste formulări conferă, în mod fals, puteri „supranaturale” celui acuzat și neagă responsabilitatea vorbitorului. Oare chiar te poate face cineva să reacționezi într-un anumit fel fără participarea ta? Oare te poate determina cineva să înjuri, dacă tu nu ai acest obicei? Oare tu nu ai nicio responsabilitate? Ești deplin controlat de celălalt?

Dacă suntem onești, putem recunoaște că, în ultimă instanță, este alegerea noastră dacă ridicăm tonul sau vorbim calm, dacă rănim sau arătăm dragoste. Acuzarea celui alt pentru propriile reacții denotă iredponsabilitate. Oare țin aceste scuze înaintea lui Dumnezeu?

Cercetează-te înaintea lui Dumnezeu. Care sunt lucrurile pe care ți-e greu să ți le asumi? Care sunt acuzațiile pe care le aduci celui de lângă tine și de care ești responsabil tu însuți?

Dacă ai descoperit astfel de lucruri, discută cu partenerul tău. Cere iertare, asumă-ți vina și alege, astfel, să crești în maturitate.

Miercuri - Acceptarea celuiilalt

Romani 15:1-7 [1] *Noi, care suntem tari, suntem datori să răbdăm slăbiciunile celor slabi și să nu ne plăcem nouă înșine. [2] Fiecare din noi să placă aproapelui în ce este bine, în vederea zidirii altora. [3] Căci și Hristos nu și-a plăcut Lui Însuși, ci, după cum este scris: „Ocările celor ce Te ocărăsc pe Tine au căzut peste Mine”. [4] Și tot ce a fost scris mai înainte a fost scris pentru învățătura noastră, pentru ca, prin răbdarea și prin mângâierea pe care o dau Scripturile, să avem nădejde. [5] Dumnezeu răbdării și al mângâierii să vă facă să aveți aceleași simțăminte unii față de alții, după pilda lui Hristos Iisus, [6] pentru ca toți împreună, cu o inimă și cu o gură, să slăviți pe Dumnezeu, Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos. [7] Așadar primiți-vă unii pe alții, cum v-a primit și pe voi Hristos, spre slava lui Dumnezeu.*

Acceptarea reciprocă în căsătorie pare a fi un lucru de la sine înțeles și lesne de făcut. Practica și realitatea cotidiană arată că lucrurile nu stau chiar atât de simplu. Relația de cuplu, efectiv, se blochează în mod constant dacă lipsește acceptarea reciprocă. Multe cupluri au dificultăți în a se accepta pe deplin, alunecând astfel în capcana încercărilor repetate de a-l schimba pe celălalt. Acest lucru este deosebit de frustrant și dăunător relației.

Ce înseamnă acceptarea celuiilalt? Această întrebare poate părea ne-necesară la începutul relației, când emoțiile înălțătoare te pot face să minimalizezi slăbiciunile caracterului celuiilalt. Evident, a ne accepta (primi) unii pe alții, nu înseamnă să fim de acord, să încuviințăm lucrurile mai puțin bune pe care le putem descoperi la celălalt. Nici Dumnezeu nu face aceasta cu noi. Textul amintit ne îndeamnă să urmăm modelul divin în acceptarea celuiilalt. Oare Dumnezeu nu vede greșelile noastre? Sigur că le vede, chiar mai bine decât eu însumi. Oare le agreează, le ignoră, nu-i pasă? Nicidecum! Totuși continuă să ne arate dragoste, nu ne respinge pentru aceasta, ci cu răbdare, milă ne ajută să ne recunoaștem greșelile și să ne schimbăm. El nu condiționează dragostea și acceptarea Lui de perfecțiunea caracterului nostru. Dragostea Lui rezidă în caracterul Lui.

Este soțul/soția ta sigur/ă de dragostea ta? De acceptarea ta? Simte nevoia să-și ascundă slăbiciunile sau este sigur/ă de iertarea și acceptarea ta? Se simte iubit/ă chiar și atunci când greșește?

Continui să iubești chiar și atunci când ești deplin conștient că ți s-a greșit? Continui să cauți binele cel mai mare al celuiilalt chiar și când simți dezamăgire și sufletul ți-e rănit? Ce te ajută să faci acest lucru?

O căsnicie poate fi sănătoasă doar într-o atmosferă de acceptare, care aduce cu sine sentimentul de siguranță.

Înainte de a încheia meditația de azi, simt nevoia de a face distincția între greșeli și un mod de viață distructiv pe care cineva îl poate alege pentru a persevera în el. Astfel, violența fizică sau verbală repetată, adulterul, infidelitatea... necesită o abordare mai complexă decât principiul mai sus enunțat. În astfel de situații, recomand să luați legătura cu cineva din echipa pastorală.

Întrebă pe soțul/soția ta dacă se simte totdeauna acceptat/ă? Discutați și apoi scrie ce ar trebui să schimbați fiecare în propriul comportament sau atitudini pentru a comunica acceptare.

Joi - Așteptări, dorințe sau pretenții

Luca 17:7-10

[7] Cine dintre voi, dacă are un rob care ară sau paște oile, îi va zice când vine de la câmp: ‘Vino îndată și șezi la masă?’ [8] Nu-i va zice mai degrabă: ‘Gătește-mi să mănânc, încinge-te și slujește-mi până voi mânca și voi bea eu; după aceea, vei mânca și vei bea și tu?’ [9] Va rămâne el îndatorat față de robul acela, pentru că robul a făcut ce-i fusese poruncit? Nu cred. [10] Tot așa și voi, după ce veți face tot ce vi s-a poruncit, să ziceți: ‘Suntem niște robi netrebnici; am făcut ce eram datori să facem.’”

Romani 11:35-36

[35] Cine l-a dat ceva întâi, ca să aibă de primit înapoi?” [36] Din El, prin El și pentru El sunt toate lucrurile. A Lui să fie slava în veci! Amin.

Aud, uneori, persoane care, descriind anumite relații, spun că nu au niciun fel de așteptări. Înțeleg la ce se referă, și totuși, chiar această afirmație demonstrează o așteptare. De regulă, relațiile de cuplu încep cu multe așteptări. O bună parte

pot fi nerealiste, desprinse din romane și filme siropoase sau dintr-o înțelegere prea idealistă a vieții și a naturii umane. Cu timpul, acestea se destramă și fac loc așteptărilor realiste. Totuși, sunt unele la care nu suntem dispuși să renunțăm. Pentru altele ne mâniem și poate chiar încercăm să le impunem. Acestea din urmă, nu mai sunt simple așteptări, ci pretenții în deplin sens al cuvântului. Așteptările neîmplinite pot cauza întristare, simțul pierderii (ex: unui vis), în cel mai rău caz, dezamăgire. Pretențiile neîmplinite, însă, produc frustrare și mânie, pentru că în spatele lor nu e o simplă dorință smerită (chiar dacă uneori nerealistă). În spatele pretenției stă cu aroganță gândul că *mi se cuvine. Mi se cuvine fericirea! Mi se cuvine să fiu înțeles/înțeleasă! Mi se cuvine să fiu respectat/ă! Mi se cuvine să fiu iubit/ă!* Desigur, toate acestea pot fi dorințe legitime, normale, însă nu și pretenții. Ar fi o greșeală să le abandonăm ca dorințe smerite. Dimpotrivă, ele trebuie comunicate și cultivate în relația de cuplu, dar fără atitudinea arogantă a pretenției. Cu alte cuvinte, atunci când celălalt eșuează în a le oferi, voi continua să iubesc fără a mă răzvrăti și fără a manifesta mânie și frustrare.

Ești conștient că păstrarea pretențiilor subminează relația ta de cuplu și atentează la suveranitatea lui Dumnezeu? Stai înaintea Domnului și predă-i Lui toate pretențiile tale. Recunoaște domnia și suveranitatea Lui asupra vieții tale de cuplu.
Scrie-ți rugăciunea mai jos sau pe coperta studiului.

Discută cu partenerul tău de viață despre acele aspecte în care se manifestă pretențiile în relația voastră. (Prezența mâniei sau frustrării este un indicator.)
Scrie mai jos câteva exemple de pretenții pe care le descoperiți în relația voastră.

Discutați și scrie mai jos cum ar suna aceeași cerere, fără a exprima pretenție, ci dorință, așteptare smerită.

Vineri - Sentimentele - Când nu mai simți ce simțeau odinioară

I Corinteni 13:4-8

[4] Dragostea este îndelung răbdătoare, este plină de bunătate, dragostea nu pizmuiește, dragostea nu se laudă, nu se umflă de mândrie, [5] nu se poartă necuviincios, nu caută folosul său, nu se mânie, nu se gândește la rău, [6] nu se bucură de neleguire, ci se bucură de adevăr, [7] acoperă totul, crede totul, nădăjduiește totul, suferă totul. [8] Dragostea nu va pieri niciodată. Prorociile se vor sfârși; limbile vor înceta; cunoștința va avea sfârșit.

Sub diverse forme, mi s-a întâmplat să aud următoarea mărturisire: Nu mai simt nimic pentru el/ea. Deci, relația s-a încheiat. Aceste cuvinte uneori sunt spuse cu frică, îngrijorare și chiar panică. Alte ori, ca o scuză sau justificare ieftină. De fiecare dată însă, ele ascund o confuzie. E confundată dragostea cu sentimentele calde pe care le putem simți atunci când suntem îndrăgostiți. Oare aceasta să fie dragostea care nu va pieri niciodată din 1 Cor. 13:8? Atunci ce este dragostea, dacă nu înseamnă sentimente? Textul biblic de azi nu descrie un sentiment, ci o atitudine manifestată într-o serie de comportamente. Desigur, sentimentele pot acompania aceste comportamente, dar nu sunt esențiale. Altfel spus, comportamentul repetat, poate induce sentimente calde, fără însă ca relația să depindă de ele.

Sentimentele sunt instabile prin însăși natura lor. Ele variază în intensitate, se transformă în funcție de mulți factori. Mai mult, unele dintre cele mai frumoase, cum este sentimentul îndrăgostirii, în forma lui inițială, nici măcar nu poate fi suportat de trupul nostru pe termen foarte îndelungat. Astfel nu trebuie să fie o surpriză dacă o relație experimentează variații pe plan emoțional.

E și normal ca unele trăiri emoționale să facă loc altora, pe măsură ce relația se maturizează. Pe măsură ce un cuplu se cunoaște și se acceptă reciproc, învață să iubească și să ierte, astfel senzația de „fluturi în stomac”, bazată în mare parte o imagine nerealistă despre celălalt, va fi înlocuită cu sentimente de respect, recunoștință, apreciere și bucurie fundamentate pe cunoaștere reală. Sentimente care, însă vor persista și vor merge crescând. Cealaltă alternativă este amărăciunea, ura și disprețul.

Dragostea este o atitudine care are la bază o decizie; decizia de a iubi (= a căuta binele suprem al celuilalt). Relația începe să moară nu atunci când sentimentele se schimbă, ci atunci când este abandonată decizia de a iubi. Atunci este călcat legământul.

Sentimentele pot și trebuie protejate și cultivate. Cum? Iertarea totală și continuă protejează sentimentele calde de otrava amărăciunii. (1Cor. 13:7) Amărăciunea este nemiloasă cu orice sentimente tandre. Este esențial ca relația de cuplu să fie

protejată de ambele părți prin disponibilitatea de a ierta și zidită prin inițiativele practice ale dragostei. Pe măsură ce aceste inițiative sunt puse în practică, ele aduc cu sine bucurie, siguranță și căldura unei relații unice.

Stai înaintea Domnului. Mulțumește pentru partenerul tău de viață! Dacă îți vin în minte motive de nemulțumire, neiertare, greșeli pe care le-a făcut el/ea, alege chiar acum să ierți totul așa cum te-a iertat și pe tine Dumnezeu în Hristos! Scrie-ți rugăciunea!

Gândește și scrie ce ai putea face ca să-ți arăți dragostea în mod proaspăt? Un compliment neașteptat? Un buchet de flori? O cină romantică?

Sâmbătă - Acționează!

Recapitulează ideile principale din această săptămână.

Dacă ești căsătorit, pornind de la cele învățate în această săptămână, discută cu partenerul tău de viață despre ariile în care ați dori să îmbunătățiți relația voastră.

Dacă nu ești căsătorit, reflectează la relațiile în care ești implicat. Cum crezi că se aplică principiile învățate în această săptămână? Scrieți gândurile mai jos, fără să te grăbești.

MÂNIE ȘI COMUNICARE

Învăță să acționezi, nu să reacționezi.

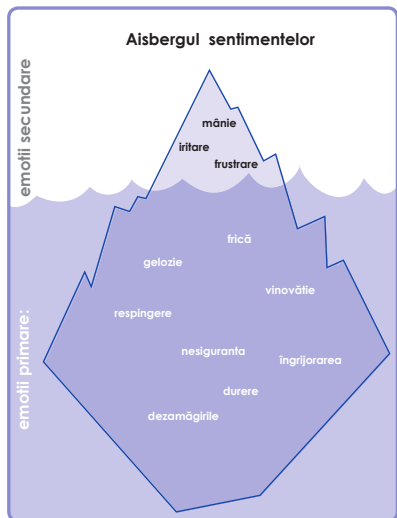
Proverbe 29:11 *Nebunul își arată toată patima, dar înțeleptul o stăpânește.*

Luni - Lectură introductivă

Trei alarme... patru alarme... cinci alarme... și zgomotul infernal se declanșează! Ceea ce a început ca un foc mocnit s-a transformat foarte repede într-un incendiu! Deși s-ar putea ca nimeni să nu fi observat motivul înfățișării tale aspre sau al cuvintelor tale usturătoare, flăcările mâniei ți-au consumat spiritul. Ai uitat de pagubele pe care le poate face focul în doar câteva minute? Ce faci atunci când ești cuprins de mânie?

Oamenii sunt ființe emoționale și exprimă o gamă uriașă de sentimente, atât pozitive, cât și negative. Sentimentele pozitive, precum bucuria, ajută în mod vădit căsnicia. Dar sentimentele negative și dureroase pot să ne copleșească întru totul și să ne determine să adoptăm comportamente care să ne dăuneze atât nouă ca indivizi, cât și relației, dacă nu învățăm cum să le gestionăm constructiv. Această sesiune discută despre gestionarea furiei și a sentimentelor care stau sub umbrela ei.

Să învățăm să recunoaștem emoțiile „negative”

Unele sentimente sunt ușor de identificat, însă altele nu. Sentimentele violente de mânie sunt la fel de vizibile ca vârful unui aisberg. Dar mai puțin evidente sunt formele atenuate ale furiei precum agasarea, iritarea sau frustrarea. Mânia, sub orice formă, este declanșată de alte emoții dureroase care se ascund „sub apă”, iar acestea sunt dificil de recunoscut. Specialiștii încadrează emoțiile precum mânia în categoria sentimentelor secundare, iar pe cele mai adânci în categoria emoțiilor primare. Emoțiile primare sunt sentimente foarte puternice precum insecuritatea, dezamăgirea, îngrijorarea, vinovăția, gelozia, respingerea și frica.

De exemplu, *Marius și Cristina se certau din pricina anulării planurilor de vacanță. Cristina e furioasă, iar Marius e iritat. Însă niciunul dintre ei nu dă glas sentimentului primar din fundal. În cazul Cristinei, acest sentiment primar este frica: este extenuată și se teme de ce ar putea să se întâmple dacă nu ia o pauză, așa că nu vrea să renunțe la vacanță. Pentru Marius, primează îngrijorarea: dacă nu renunță la vacanță, e posibil să rateze șansa de a fi promovat.*

Dacă cineva nu își recunoaște mânia și nu identifică ce sentimente primare se ascund sub masca ei, va fi incapabil să ajungă la rădăcinile problemei și să crească în relație. Dar, dacă o persoană este în stare să învețe cum să-și recunoască emoțiile care se ascund sub chipul mâniei, atunci va avea posibilitatea să identifice mai ușor cauza problemei și să propună o soluție constructivă.

Cum își exprimă oamenii sentimentele

Oamenii au modalități diferite de a-și exprima sentimentele, care, în parte, depind de temperament și, în parte, de tiparele deprinse în trecut. Majoritatea însă ne încadrăm, în general, într-una dintre cele două categorii:

„Explozivii”: își exprimă deschis emoțiile. Aceștia dau glas trăirilor interioare, ajungând repede să răbufnească din pricina iritării, frustrării sau agasării („M-am săturat până peste cap de...”). Unii își descarcă furia urlând. Iar alții ajung chiar să-și exprime emoțiile prin reacții fizice. Dacă astfel de ieșiri agresive sunt scăpate de sub control, ele se pot solda cu violență și abuzuri. Dacă explozivii nu învață să-și gestioneze sentimentele, nu doar că vor ajunge să-i rănească pe alții, dar vor fi și ei răniți, pentru că adesea ajung să-i sperie și să-i îndepărteze pe oamenii de care vor să se apropie.

„Îmbufnații” nu își exprimă sentimentele cu glas tare. Își reprimă sau controlează sentimentele, interiorizându-le. Unii își neagă sau încearcă să-și ignore emoțiile ca să evite situațiile stânjenitoare („Nu vreau să vorbesc despre asta”). Se retrag în propria cochilie sau pleacă pentru a evita eventualele răni. Unii folosesc diverse activități sau chiar copiii pentru a-și masca sentimentele. Uneori se comportă nesuferit sau fac remarci sarcastice (ironice) și tăioase. Alții își găsesc modalități subtile de exprimare a sentimentelor: Florin cheltuia fără măsură, iar Anca îi pregătea lui Florin sandvișuri cu castraveți, știind prea bine că el le detesta! Îmbufnații îi rănesc pe alții pentru că nu vorbesc onest despre trăirile lor, astfel că îngreunează relaționarea și cunoașterea reciprocă. Dar își fac rău și lor, căci mânia sau alte sentimente negative și dureroase, dacă sunt reprimite, pot conduce la amărăciune, resentimente, ulcere, hipertensiune arterială și depresie.

Efectele sentimentelor puternice

Sentimentele puternice îl afectează atât pe cel care le trăiește, cât și pe cel care le recepționează, pe partenerul de viață. Ele ne insuflează un spirit de judecată, astfel că

nu avem cum lua decizii înțelepte sub imperiul lor. De asemenea, ne predispun să privim situațiile doar din punctul nostru de vedere, fapt ce ne determină să avem o percepție extrem de negativă a gesturilor partenerului de viață. (Matei 7:1–5) De pildă, *Petrică vine acasă de la muncă și o întrebă pe Adela: „Ce avem la cină?” El se enervează deoarece crede că Adela nu îi arată respect și dragoste, servindu-i doar o pizza gata cumpărată, în loc să-i gătească o mâncare mai consistentă. Adela lucrează tot atâtea ore ca Petrică și crede că e un favor în sine faptul că îi pregătește ea de mâncare. Se enervează și ea și devine defensivă. Fiecare privește din propria perspectivă problema cinei și se simte desconsiderat.*

Cum îmi exprim mânia? În ce fel îl afectează pe partenerul meu de viață sau pe cei cu care interacționez?

Trebuie să vorbim?

Dumnezeu nu spune să nu ne mâniem (La urma urmei, el ne-a creat cu emoții!). Dar El nu vrea să lăsăm sentimentele negative să se transforme în amărăciune, în răbufniri necontrolate sau comportamente inadecvate. Ne spune să le gestionăm cum se cuvine. Mânia poate fi pozitivă, atunci când semnaleză că ceva este în neregulă și necesită atenție. Mânia trebuie gestionată repede și trebuie ajuns rapid la rădăcina problemei astfel încât să nu apuce să dospească. Altfel, diavolul poate aprinde tăciunii urii, ai mândriei, ai autocompătimirii și ai auto-îndreptăririi. Dar pentru a reuși e nevoie de o bună comunicare și de un înalt nivel de încredere și onestitate. Trebuie să găsim modalități constructive de exprimare a sentimentelor. Și trebuie să ne ascultăm unul pe altul astfel încât să căutăm să înțelegem rădăcina problemei care a generat mânia (emoția primară) și să o acceptăm. S-ar putea să nu fie ușor.

Există ceva în „Lectura introductivă” de la începutul sesiunii despre gestionarea sentimentelor care v-a determinat să vedeți acest subiect într-o nouă lumină? Explicați.

Marți: Dar ce este mânia?

Mânia este un puternic sentiment de neplăcere care se manifestă atunci când o nevoie sau o așteptare nu este împlinită.

Cei mai mulți dintre noi întâmpinăm dificultăți în recunoașterea mâniei ca reacție secundară cauzată de dureri nerezolvate din trecut.

Cauzele mâniei:

Citiți pasajele de mai jos și scrieți care sunt cauzele mâniei în acele cazuri?

1 Samuel 20:32-34 _____

Geneza 37:3-4 _____

1 Samuel 18:5-15; 28-29 _____

Geneza 4:3-8 _____

Care sunt nivelurile mâniei?

Citiți aceste pasaje și descoperiți care au fost reacțiile la mânie?

Luca 13:14 _____

Romani 1:18-20 _____

F. A. 5:23 _____

Deuteronom 19:4-6 _____

Principiu de bază: Mânia e un semn că ceva nu e în regulă și că sentimentele care o alimentează trebuie luate în seamă.

Miercuri - Gestionarea mâniei

În Vechiul Testament termenul ebraic cel mai frecvent folosit pentru mânie este *aph*, care literal înseamnă „nas sau nări” (în mod figurat, o imagine a nărilor din care iese foc) mai târziu *aph* a ajuns să reprezinte întreaga față.

Citește: Proverbe 29:22; 15:18; 17:27; 22:24

Ce principii despre mânie descoperi din aceste versete din cartea Proverbe?

Citește: Efeseni 4:16-32

Ce ai descoperit despre mânie din acest text biblic?

Gândiți-vă la chestiuni precum: Este mânia rea? Când devine mânia păcat? Ce credeți că înseamnă „să n-apună soarele peste mânia voastră”? Cum vrea Dumnezeu să gestionăm noi mânia?

Modalitatea lui Dumnezeu de gestionare a mâniei

Dumnezeu S-a mâniat atunci când omenirea l-a respins și l-a respins planurile (Psalmul 78). Această mânie a fost potolită, la nivel cosmic, de către Fiul Său (1 Tesaloniceni 5:9–10), care a ales să ia asupra Lui mânia lui Dumnezeu, prin iubire, atunci când a acceptat să fie jertfit pe cruce. Merită reținute două aspecte importante cu privire la mânia lui Dumnezeu și moartea lui Iisus: Dumnezeu nu și-a revărsat mânia asupra oamenilor (deși ei ar fi meritat), ci a luat asupra Sa mânia, în persoana lui Iisus. În al doilea rând, Biblia precizează fără echivoc că Iisus S-a jertfit de bună voie: Matei 26:39; Marcu 14:36; Luca 22:42.

Ce ai învățat din exemplul lui Dumnezeu?

Joi - Comunicarea

Dumnezeu vrea să manifestăm autocontrol în gestionarea mâniei. Să pornim de la a considera că mânia este un semn că trebuie să facem ceva și că trebuie să ne încredințăm sentimentele lui Dumnezeu. Următorul pas este să-i spunem partenerului nostru ce simțim – nu atacându-l sau atacând-o cu vorbe grele, ci exprimând constructiv emoțiile, rostind „adevărul în dragoste”. Acest demers presupune un nivel mai profund de comunicare.

În istoria Creației din Geneza, citim că Dumnezeu a rânduit căsnicia ca parte a planului Său pentru relațiile dintre oameni. În proiectul său, gradul de intimitate dintre soț și soție este atât de mare, încât cei doi sunt socotiți „una”. Acest fapt necesită o comunicare sinceră la un nivel profund. În Noul Testament, apostolul Pavel stabilește că principiul general trebuie să fie acesta: să ne deschidem larg inimile. (2 Corinteni 6:11-13)

Diagrama următoare evidențiază mai multe nivele de comunicare. Fiecare nivel necesită un anumit grad de deschidere (transparentă) și de încredere.

Nivel de comunicare		Interpretare
1. Clișeu	Gradul de deschidere și	Nu transmiți nimic
2. Fapte, informații	de încredere	Transmiți ceea ce ȘTII
3. Opinii	crește de la 1	Transmiți ceea ce GÂNDEȘTI
4. Emoții	spre 5	Transmiți ceea ce SIMȚI
5. Transparență		Transmiți ceea ce EȘTI

Numeroase căsnicii trăiesc de la o zi la alta bazându-se pe un stil de comunicare ce trece rar de nivelul 3, soții fiind practic niște „parteneri de afaceri căsătoriti”, care fac tot ceea ce trebuie făcut. Așa se poate ajunge la o relație superficială și complet nesatisfăcătoare.

Pe baza diagramei de mai sus evaluează-ți relațiile din viața ta (cu părinții, partenerul de viață, copiii, cei mai buni prieteni etc). Cu ce persoană ajungi în comunicare la nivelul de transparență?

Rădăcina problemelor de comunicare

Despre Adam și Eva se spune că „erau goi și nu le era rușine”. Apoi, în Geneza 3, Adam și Eva ajung să se îndoiască de purtarea de grijă iubitoare a lui Dumnezeu. Îi încalcă poruncile, cedând ispitei și mâncând din fructul oprit. Prin acest gest, autoritatea lui Dumnezeu este contestată și întreaga ordine a creației este afectată de consecințe pe termen lung. Intră în scenă rușinea, vinovăția și frica. Cei doi se ascund de Dumnezeu. De asemenea, se ascund unul de celălalt – transparența care exista înainte între Adam și Eva este înlocuită de ascunderea sub acoperitori făcute din frunze.

Dumnezeu a intenționat ca soțul și soția să fie „goi și să nu le fie rușine”.

Ce credeți că înseamnă acest lucru pentru felul de comunicare în căsnicie?

De ce considerați că avem tendința să ne ascundem adevăratul sine de celălalt?

Principiu de bază: O comunicare reușită presupune o înțelegere reciprocă profundă, și acest lucru cere transparență și încredere.

Vineri

Cuvântul lui Dumnezeu ne spune multe despre comunicare tocmai pentru că Dumnezeu a știut că aceasta nu este o deprindere care să vină de la sine.

Să asculți pentru a înțelege

Scrie în cuvintele tale care este principiul care se referă la ascultare în următoarele versete?

Iacov 1:9

Proverbe 1:5

În ce mod practic ai putea aplica acum aceste principii de ascultare în relațiile tale?

Cum te exprimi, astfel încât să fii înțeles?

Scrie în cuvintele tale care este principiul care se referă la exprimare în următoarele versete?

Efeseni 4:29

Proverbe 10:19

Eclesiastul 3:17

În ce mod practic ai putea aplica acum aceste principii de exprimare în relațiile tale?

Sâmbătă

Exprimarea constructivă a sentimentelor negative

E posibil să vorbești onest, fără să-l acuzi pe celălalt, dacă mesajul se concentrează pe ceea ce simți „eu”, nu pe ceea ce ai greșit „tu”.

Mesajul de tip „tu”	Mesajul de tip „eu”
Evidențiază erorile celuiilalt. Este orientat împotriva sa. Rostește judecăți împotriva sa.	Reflectă emoțiile proprii. Este orientat spre propria persoană. Dă glas trăirilor individuale.

Să luăm un exemplu standard de mesaj „eu”/„tu”, iar pe urmă transformați mesajele de tip „tu” în mesaje constructive de tip „eu”:

Exemplu: Mesaj de tip „tu”: „*La cum conduci, sigur o să ne omori.*”

Mesaj de tip „eu”: „*Mă sperie și mă îngrijorează felul în care conduci.*”

Transformați mesajele de tip „tu” în mesaje de tip „eu”

Mesaj de tip „tu”: „*Tu mereu te culci de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat.*”

Mesaj de tip „eu”: _____

Mesaj de tip „tu”: „*Te gândești numai la tine. Mergi pe la tot felul de evenimente și vorbești cu toată lumea, numai cu mine nu.*”

Mesaj de tip „eu”: _____

Mesaj de tip „tu”: „*Mereu cheltuiești bani cu grămada pentru lucruri de care nici măcar nu ai nevoie.*”

Mesaj de tip „eu”: _____

Mesaj de tip „tu”: „*De ce nu mă ascuți niciodată?*”

Mesaj de tip „eu”: _____

Principiu de bază: Gestionăți mânia exprimându-vă constructiv sentimentele.

Ascultare activă pentru a înțelege

Următorul pas trebuie făcut de către partenerul de viață. El trebuie să asculte activ pentru a înțelege sentimentele exprimate. Ascultarea activă presupune să acorzi întreaga atenție celui care vorbește și este o dovadă a iubirii altruiste. E de folos ca persoana care ascultă să reformuleze în propriile cuvinte ceea ce a auzit („a spune cu alte cuvinte”), verificând astfel dacă a înțeles corect. De asemenea, ar trebui să pună întrebări lămuritoare atunci când nu e sigur că a înțeles ce spune cel care vorbește.

CONFLICTUL ÎN FAMILIE

Conflictul poate apropia două persoane, ajutându-i să se înțeleagă mai bine unul pe celălalt sau poate declanșa resentiment și teamă între cele două persoane. Majoritatea dintre noi nu reușim să facem față conflictului deoarece nu știm cum să-l abordăm într-un mod eficient.

Luni: Exemple biblice de conflicte

Biblia este presărată și cu povestiri despre oameni aflați în conflict. Citiți următoarele pasaje biblice și stabiliți ce modalitate de abordare a conflictelor este descrisă.

În Geneza 3, după ce Adam și Eva au mâncat fructul interzis, Dumnezeu îi căuta prin grădină. Conform Genezei 3:8-10, cum au reacționat Adam și Eva la conflictul cu Dumnezeu? Ce modalitate a folosit Adam?

În ce fel se aseamănă modul de a reacționa al soțului față de soție (și invers) cu cel al lui Adam și Eva față de Dumnezeu?

Citiți Marcu 15:9-15. Pilat trebuia să ia o decizie.

Cum a procedat Pilat pentru a rezolva conflictul pe care l-a avut cu mulțimea?

Ce probleme creează această abordare în căsnicie?

Citiți 1 Samuel 20:33. Regele Saul a descoperit că fiul său, Ionatan, îl ocrotea pe tânărul David pe care Saul era foarte gelos.

Care a fost modalitatea lui Saul de a aborda conflictul?

Care este pericolul folosirii unei astfel de modalități în rezolvarea conflictului?

Citiți Luca 22:24-30.

Cum a rezolvat Iisus conflictul în această situație?

Ce trebuie să facem pentru a aborda conflictul așa cum a făcut Iisus în această situație?

Marți: Pași pentru confruntarea în dragoste

Este ceva obișnuit ca în căsnicie ambii soții să reacționeze la conflict în moduri diferite.

Luptă pentru a câștiga: Această situație este una de tipul: „Eu câștig, tu pierzi” sau „Eu am dreptate, tu nu ai”. În acest caz tu cauți să-l domini pe celălalt; relația personală trece pe locul al doilea, după dorința de a câștiga disputa.

Retragere: Eviți cât poți de mult confruntarea, spunând: Nu-mi placea asta, așa că vreau să stau departe de această problemă.” Nu ai nici o speranță că se va rezolva conflictul sau poate că îți lipsește tăria de a te confrunța cu el/ea. Așa că încerci să ieși din această situație, aplicându-i celeilalte persoane un tratament de „muțenie”.

Cedarea: Consideri că este mult mai bine să satisfaci cerințele celuilalt decât să riști o discuție sinceră, care nu este deloc ușoară. În loc de încă o ceartă, preferi să spui: „Este așa cum vrei tu.” Pentru tine, sentimentul siguranței este mult mai important decât o relație apropiată.

Rezolvarea în dragoste: Te angajezi să rezolvi conflictul, discutând problema cu sensibilitate. Rezolvarea conflictului cere o atitudine specială- de smerenie, de punere a relației mai presus de conflict. Prețuiești relația mai mult decât dorința de a câștiga, de a evita sau de a te simți confortabil într-o anumită situație

Care dintre cele patru stiluri îl adopți atunci când este vorba de rezolvarea conflictelor? Dar partenerul tău de viață?

Care din aceste moduri de a rezolva conflictele îl au(aveau) părinții tăi? Cu care dintre ei te asemeni?

Hai să învățăm să rezolvăm conflictele în dragoste. Cuvintele „dragoste” și „confruntare” nu par a fi complementare. Primul cuvânt este prietenos, pe când celălalt te face să-ți dorești răzbunare. Totuși, combinația dintre aceste cuvinte – confruntarea în dragoste – ne asigură o importantă modalitate de rezolvare a conflictelor. Confruntarea în dragoste reprezintă folosirea echilibrată a adevărului și a dragostei.

Pasul întâi: Analizează-te pe tine însuși

Citiți Galateni 6:1,2 și Matei 7:3-5.

De ce este important să vă analizați pe voi înșivă înainte de a vă confrunța cu cineva? De ce este importantă atitudinea voastră atunci când vă confrunțați cu cineva?

Pasul al doilea: Alege momentul și locul potrivit

Citiți Proverbe 25:11.

Proverbe 25:11 vorbește despre „un cuvânt spus la vremea potrivită”. Care ar putea fi „vremea potrivită” pentru confruntarea în dragoste în căsnicia voastră?

Care sunt momentele și locurile potrivite sau nepotrivite în care soțul/ soția aduce în discuție o problemă dificilă dar importantă pentru relația voastră?

Pasul al treilea: Spune adevărul în dragoste

Citiți Efeseni 4: 15,16 și 1 Corinteni 13:4,5.

Ce credeți că înseamnă să spuneți „adevărul în dragoste”? Ce se întâmplă atunci când adevărul nu este spus în dragoste sau atunci când există dragoste, dar fără adevăr?

Ce este mai ușor pentru voi, să spuneți adevărul fără dragoste sau să iubiți fără să spuneți adevărul? De ce?

Miercuri: Iertarea

Efeseni 4:32 „... iertați-vă unul pe altul, cum v-a iertat și Dumnezeu pe voi în Hristos.”

Cel mai elocvent exemplu de iertare este iertarea lui Dumnezeu pentru noi. Pentru a ști cum trebuie să iertăm avem nevoie să știm cum suntem noi iertați de Dumnezeu. **Citiți pasajele de mai jos și scrieți ce ne învață acestea despre modul în care ne iartă Dumnezeu.**

Ioan 3:16 _____

Romani 8:1 _____

2 Corinteni 5:19 _____

Efeseni 1:7 _____

Coloseni 2:13 _____

Evrei 10:14-18 _____

1 Ioan 1:8-2:1 _____

Apoc 1:4-6 _____

Psalmi 103:10 _____

Încearcă să scrii o concluzie. Cum ne-a iertat e noi Dumnezeu?

Citiți Matei 6:4-15 și Matei 18:21-22. Ce lucruri profunde ne învață Iisus despre iertare?

Joi: Cereți-vă iertare

Citiți: Luca 15:11-24.

Care sunt pașii pe care i-a făcut fiul rătăcitor pentru aș cere iertare?

De ce sunt importanți acești pași în procesul primirii iertării?

În general, vă este mai ușor să cereți iertare sau să îi acordați iertare? Explicați.

De ce este adesea atât de greu să ceri și să acorzi iertare în căsnicie?

ACORDAȚI IERTARE

Primul pas: Renunțați la dreptul de a pedepsi.

Citiți Efeseni 4:17, 22-24, 31-32.

Ce ne învață aceste versete să facem cu sentimentele noastre?

Pasul al doilea: Renunțați la voi înșivă și lăsați-vă condus de Duhul Sfânt.

Citiți Romani 8:5-6; 12-14.

În ce fel trăirea sub controlul Duhului Sfânt vă dă puterea de a îl ierta pe partenerul vostru?

Pasul al treilea: Alegeți să nu trăiți în trecut.

Citiți Isaia 43:18-19, Proverbe 17:9 **Ce legătură este între aceste pasaj și iertarea?**

Vineri

Devreme ce jignirea și dezamăgirea sunt inevitabile în căsnicie, trebuie să hotărâm cum reacționăm. Putem alege – fie să răspundem cu o insultă la altă insultă, fie să reacționăm cu o binecuvântare în schimb.

Insultă pentru insultă

Citiți 1 Petru 3:8-9. **Ce înseamnă să întoarceți rău pentru rău și ocară pentru ocară? Ce efect are acest lucru asupra familiei tale?**

Citiți 1 Petru 2:23. **Cum reacționează Hristos la insultă? În ce măsură credeți că trebuie să urmăm exemplul lui Hristos? Explicați.**

Când ați asistat la o reacție „insultă pentru insultă” în familia ta?

Ce situații sau împrejurări tind să vă provoace astfel de reacții?

Binecuvântare pentru insultă

Citiți din nou 1 Petru 3:8-9. **Ce înseamnă să răspundeți cu o binecuvântare sau să dăruți o binecuvântare? Ce exemplu puteți da?**

Citiți Luca 6:27-28 și Romani 12:14-21. **Ce alte descoperiri ați mai făcut cu ajutorul acestor versete în ceea ce privește dăruirea unei binecuvântări?**

De ce este atât de greu să dăruim o binecuvântare în schimbul unei insulte?

Care sunt modalitățile practice prin care puteți dăruți o binecuvântare?

Principiu: A dăruți o binecuvântare pentru o insultă vă ajută să vă învingeți egoismul care poate să vă afecteze căsnicia.

Două tipuri de relații. Completați tabelul de mai jos:

Relația:	insultă pentru insultă	binecuvântare pentru insultă
Perspectiva:	Umană	Divină
Este o relație bazată pe:		
Rezultate:		
Reacții:		
Atitudini:		

Sâmbătă: Relația bazată pe binecuvântare

Citiți 1 Petru 3:10-11. Acest pasaj scoate în evidență trei pași simpli pentru stabilirea unei relații bazate pe binecuvântare:

Primul pas: Înfrânați-vă limba.

De ce este controlul asupra limbii atât de important pentru stabilirea unei relații bazate pe binecuvântare?

Pasul al doilea: „Îndepărtați-vă de rău și faceți binele.”

Cum vă puteți „îndepărta de rău”? Ce rezultat poate avea asupra unui conflict o astfel de reacție?

Pasul al treilea: „Căutați pacea, și urmăriți-o.”

Cuvintele „a căuta” și „a urmări” reprezintă acțiuni. Ce lucruri ar trebui să căutați și să urmăriți în căsnicie pentru a obține pacea și binecuvântarea?

Citiți Filipeni 2:3-8. Dăruirea unei binecuvântări presupune să o priviți pe cealaltă persoană ca fiind mai importantă decât dumneavoastră. Enumerați câteva exemple prin care puteți dăruia o binecuvântare, făcând ceea ce partenerul tău dorește, în loc să faci ceea ce dorești.

RELAȚIA PĂRINȚI-COPII

Când Eliana s-a născut, îmi aduc și acum aminte de sentimentele unice pe care eu și Rodi le-am avut. Eram copleșiți de entuziasm, teamă, panică, dar și de bucurie negrăită. Când am văzut-o prima dată am știut că ceva s-a schimbat profund și deplin în noi. Eram părinți. Când am adus-o acasă pentru prima dată ne-am purtat cu ea ca și cu un bibelou. Nu lăsam pe nimeni să o ia în brațe. Eram plini de râvnă fără înțelepciune, dar știam un singur lucru, acest pui de om ne face fericiți cu adevărat. Dar timpul a trecut, entuziasmul s-a estompat, panica a fost înlocuită de experiență și cu timpul ne-am dat seama că a fi buni părinți nu ține de-o tehnică anume, ci mai degrabă de cât de profund schimbate ne sunt viețile. Cât de autentici suntem în umblarea cu Domnul Iisus. Începeam să înțelegem că viața de familie este cu adevărat o aventură.

Dumnezeu a proiectat familia în așa fel încât, noi părinții, să avem un rol semnificativ în viața copiilor noștri. De altfel, ca părinți sau chiar și ca bunici, influența noastră nu se limitează doar la generația de după noi. Este clar din Scriptură că Dumnezeu intenționează ca părinții să spună generațiilor viitoare despre Gloria Lui: vom vesti neamului de oameni care va veni laudele Domnului, puterea Lui și minunile pe care le-a făcut. Ps.78:4

Trebuie ca noi să pricepem marele privilegiu și importanta oportunitate pe care le avem de-a fi părinți. Principalii ucenici pe care îi avem sunt copiii noștri. Suntem chemați să le păstorim inima.

Luni

Citiți Psalmul 127.

Ce adevăruri importante descoperiți despre copii?

În textele de mai jos observăm mai multe principii despre modul în care Dumnezeu dorește ca adevărurile Sale să fie transmise. Vă rog să le identificați, să le notați și să le discutați.

Psalmul 71:17-18

Psalmul 78:1-7

Psalmul 145:4

Proverbe 4:1-4

Deuteronom 4:9

Deuteronom 11:19

Ioel 1:1-3

Marți

Gândindu-vă la privilegiul și responsabilitatea de-a avea copii și scopurile voastre pentru copiii voștri, comparați descrierile din aceste două texte din Scriptură.

Citiți Psalmul 1. **Care este profilul omului binecuvântat?**

Citiți Ieremia 17:5-8. **Care este profilul omului care se încrede în om?**

Care este responsabilitatea noastră în a modela profilul omului binecuvântat în copiii noștri?

Miercuri

Citiți Proverbe capitolul 3.

Faceți o listă cu toate beneficiile înțelepciunii din aceste versete.

Exemplu: Înțelepciunea îți adaugă ani la viață. Înțelepciunea aduce pace.

Discutați în grup modalitatea prin care reușiți să aplicați aceste beneficii în familia voastră.

Joi

Când David s-a apropiat de finalul domniei sale, i-a dat o sarcină fiului său Solomon.
Ce învățăm din dorința Lui David pentru copilul său din 1 Cronici 22:11-13 și 19?

Dar din 1 Cronici 28:9 ?

Citiți 1 Cronici 29:19. **În ce formă rugăciunea lui David descoperă dorința inimii lui cu privire la fiul său? Ce învățăm de la David despre modul în care trebuie să ne rugăm pentru propriii copii?**

Vineri

Autorii Noului Testament, inspirați de Duhul Sfânt, își descoperă inima lor pentru “copiii lor în credință”. **Citiți aceste versete și notați care este dorința aprinsă a autorilor pentru copiii lor spirituali și cum se aplică aceasta propriilor noștri copii?**

Romani 16:19

I Corinteni 14:20

Galateni 4:19

Efeseni 1:17-19

Efeseni 3:14-19

Efeseni 4:13-15

Filipeni 1:9-11

Coloseni 1:28, 29

---

1 Timotei 1:5

---

2 Timotei 3:15 -17

Evrei 5:14

---

2 Ioan 4

---

3 Ioan 3, 4

Sâmbătă

În ce mod ți s-a schimbat perspectiva asupra rolului de părinte citind și studiind textele din săptămâna aceasta? Împărtășește în grup.

S-au schimbat în vreun fel scopurile și planurile pe care le ai pentru copiii tăi? Dacă da, cum?

Ia-ți chiar acum câteva minute și roagă-te pentru copiii sau nepoții tăi pe nume. Laudă-L pe Dumnezeu pentru bunătatea Lui față de tine și pentru că Dumnezeu ți i-a încredințat pentru un timp ție și soțului(soției) tău(tale).

Dacă încă nu ești părinte, mulțumește-i Lui Dumnezeu că El este suveran peste toată creația și peste fiecare aspect din viața ta. Roagă-l să te ajute să aplici aceste principii vieții tale, dar și copiilor spirituali pe care Dumnezeu i-a pus în viața ta.

CALEA SPRE MATURITATE

Scopul părinților este să reușească să crească copii maturi: responsabili, muncitori, în stare să-și controleze emoțiile. Maturitatea intelectuală și spirituală este dorința fiecărui părinte responsabil. Dar cu toții știm cât de greu este uneori să lucrăm cu copiii noștri care sunt atrași de superficialitate, de căile lumii de-a aborda realitatea și viața. Maturitatea nu vine de la sine, ea este dobândită prin practică și antrenament. Din acest motiv părinții sunt chemați să-și înrădăcineze principiile de “parenting” în Scriptură. Disciplinarea este metoda lui Dumnezeu pentru a aduce copiii la maturitate și înțelepciune.

Dacă începem din timp să ne disciplinăm copiii și dacă o facem cu consecvență, sârguință și înțelepciune, copiii ne vor respecta și ne vor asculta. Ne vom delecta privind cum copiii noștri cresc în maturitate în Domnul.

Disciplinarea la care ne referim este cea în care modelul este Dumnezeu. Dumnezeu pedepsește pe cine iubește. Disciplinarea se face tot timpul în contextul dragostei. Credem că scopul disciplinării nu este să umilească și nici nu justifice manifestarea mâniei. Scopul disciplinării este modelarea caracterului.

Luni

Descrieți definiția maturității așa cum o înțelegeți din Evrei 5:14.

Ce credeți că înseamnă “a căror judecată s-a deprins”?

Ce instrucțiuni concrete despre creșterea copiilor desprindeți din textele de mai jos?

Proverbe 6:20; 23:22

Efeseni 6:1-3

Coloseni 3:20

Marți

Ce vă spun aceste texte specific despre importanța creșterii copiilor în maturitate și cum putem să aplicăm aceste texte la viața copiilor noștri?

Proverbe 13:24

Proverbe 19:18

Proverbe 22:6

Proverbe 22:15

Proverbe 23:13-14

Proverbe 29:15

Proverbe 29:17

Efeseni 6:4

Miercuri

Citiți 1 Samuel 1-4. Este un exemplu interesant despre două familii ale căror vieți sunt întrețesute, o istorisire foarte instructivă pentru noi ca părinți.

Care este jurământul pe care Ana îl face Domnului dacă o va binecuvânta cu un copil?

Care era vârsta lui Samuel când ea și-a împlinit jurământul? (1 Samuel 1:23-24)

Din aceste 4 capitole ce putem învăța despre caracterul și maturitatea lui Samuel?

Din ce am văzut în text, cum și unde s-au format caracterul și maturitatea lui Samuel?

Cum l-a folosit Dumnezeu pe Samuel în istoria poporului evreu?

Acum, să ne uităm la copiii lui Eli.

Care era rolul lor (Samuel 1:3)? Cum sunt descriși fiii lui Eli (Samuel 2:12 și 2:17)?

Ce a făcut Eli legat de răutatea fiilor lui? I Samuel 2:22-29

Unde a eşuat Eli conform I Samuel 3:13?

Din ce am văzut în text, cum și unde a luat naștere și s-a dezvoltat răutatea fiilor lui Eli? Ce învățăm în mod concret de aici?

Joi

Citiți capitolul 12 din Evrei. Pe cine disciplinează Domnul?

Cum numește versetul 7 pe cei care nu sunt disciplinați?

De la versetele 7 până la 8, cum se vede modul în care disciplinează Dumnezeu?

Din versetul 9, ce fel de atitudine trezește în copii disciplinarea?

Care este scopul disciplinării? v. 10

Vineri

Citiți Psalmul 89. În versetele 19-37 Dumnezeu anunță tot ce va face pentru robul său, David. Enumeră toate promisiunile pentru David și pentru toți urmașii lui.

În versetele 30-34 - Cum spune Dumnezeu că se va ocupa de păcatele lor? Este aceasta în contradicție cu dragostea Lui? Cum știm că nu e? Cum se vede dragostea Lui prin disciplinare?

Sâmbătă

În ce mod ți s-a schimbat perspectiva asupra disciplinării citind și studiind textele din săptămâna aceasta? Împărtășește în grup.

S-au schimbat în vreun fel metodele pe care le aplicai în disciplinare? Dacă da, cum?

---

la-ți chiar acum câteva minute și roagă-te pentru copiii sau nepoții tăi pe nume. Laudă-L pe Dumnezeu pentru bunătatea Lui față de tine și pentru că Dumnezeu ți i-a încredințat pentru un timp ție și soțului(soției) tău (tale).

Dacă încă nu ești părinte, mulțumește-i Lui Dumnezeu că El este suveran peste toată creația și peste fiecare aspect din viața ta.

CUPRINS

INTRODUCERE	1
1. Dumnezeu și Relațiile umane - 14 Oct. 2018	2
2. Relația dintre soți - 21 Oct. 2018	10
3. Purtarea cu Înțelepciune - 28 Oct. 2018	19
4. Relații Disfuncționale - 4 Nov. 2018	26
5. Mânie și Comunicare - 11 Nov. 2018	35
6. Conflictul în Familie - 18 Nov. 2018	44
7. Relația Părinți-Copii - 25 Nov. 2018	53
8. Calea spre Maturitate - 2 Dec. 2018	59

